
'IRAK'IN GELECEĞİ' SEMPOZYUMU

28.01.2019

TimeTürk (26 Ocak 2019)

Dışişleri Bakanlığı Diplomasi Akademisi Başkanı Prof. Dr. Mesut Özcan, "Türkiye'nin Irak politikasını belirleyen iki temel faktör var. Bunlar, ekonomik ve güvenlik faktörü. Türkiye, hem Irak merkezi hükümeti ile hem de Kürdistan Bölgesel Yönetimi ile ilişkilerini geliştirdi." dedi.

SETA ile El-Cezire Araştırma Merkezi'nin düzenlediği "Irak'ın Geleceği Sempozyumu" kapsamında düzenlenen, "Bölgesel ve Küresel Dengeler Bağlamında Irak" başlıklı oturumunda konuşan Özcan, 'Türkiye'nin Irak Politikası' başlıklı bir sunum yaptı.

Özcan, Türkiye'nin Irak'ta İran ve ABD'nin aksine, olumlu bir politika izlediğini anlatarak, tarihsel açıdan bakıldığında da Türkmenlerin iki ülke arasında bir bağ kurduğunu söyledi.

Türkiye'nin Irak ile tarihsel bir arka plana sahip olduğunu belirten Özcan, şöyle konuştu:

"Türkiye'nin Irak politikasını belirleyen iki temel faktör var. Bunlar, ekonomik ve güvenlik faktörü. Türkiye, hem Irak hem de İran ile ciddi ticari ilişkilere sahiptir. Irak-İran savaşında da tarafsız durarak her iki ülke ile olan ticari ilişkilerini sürdürmüştür Türkiye. 1980'lerde Türkiye'nin Irak siyaseti güvenlik eksenli gelişmiştir. 2005'te yapılan Anayasa değişikliğiyle ülke federasyon yapıya dönüştü. Türkiye, Irak'taki federasyon oylamasına ilk başta temkinli yaklaşmış sonrasında bölgeyi anlamaya çalışarak bu yönde bir siyaset geliştirmeye başlamıştır. Türkiye, bu durumdan sonra hem Irak merkezi hükümeti ile hem de Kürdistan bölgesi ile ilişkilerini geliştirdi. Türkiye'nin Almanya'dan sonra ikinci ticari partneri Irak'tır. Türkiye için önemli olan güvenlidir ve toprak bütünlüğü sağlanmış bir Irak varlığıdır."

Türkiye'nin, Irak'ın kuzeyindeki PKK hedeflerine yönelik yaptığı operasyonlara da değinen Özcan, Türkiye'nin Irak'ta bir işgal politikası olmadığını, oradaki hem PKK hem DEAŞ varlığını bitirmeye yönelik olduğunu söyledi.

- "Irak şu anda ABD kontrolü altında varlığını sürdürüyor"

Nasr Araştırma Merkezi araştırmacısı Yaşar eş-Şerif ise "ABD'nin Irak Politikası" başlıklı sunumunda ABD'nin Irak politikasının çok karışık olduğunu belirterek, bütün emperyalist güçler için Irak'ın önemli bir nokta olduğunu söyledi.

ABD'nin petrol için Irak'ta bulunduğunu vurgulayan Şerif, ABD'nin İran yardımıyla Irak'taki dengeyi yitliğini iddia etti.

Şerif, şöyle konuştu:

"Irak şu anda ABD kontrolü altında varlığını sürdürüyor. ABD'nin bölgede bulunma amacı ise petrol rezervlerini kontrol altında tutabilmek. 1970'lerde ABD anladı ki Arapların elinde çok güçlü ve tehlikeli bir silah var, o da petrol. Saddam Hüseyin'in siyaseti çok değişken idi, İran ile ilişkileri Irak-İran savaşına kadar da bir dargın bir barışık devam etti. ABD her iki ülkeyi de silahlandırdı, ikisini de yok etmek istiyordu çünkü. En çok da Irak'ı. ABD bölgedeki diğer ülkeleri de Kuveyt başta olmak üzere tahrik etmeye başladı. Kuveyt, ABD desteği ile OPEC'te Irak üzerinde baskı kurmaya çalıştı. Bu durum Saddam'ın Kuveyt'i işgali ile sonuçlandı. Saddam, Irak'ın ABD işgali altına girmesine de yardımcı olmadı aslında, Irak yalnızca ABD de değil, birçok bölge ülkesinin işgali altına alındı. ABD'nin Irak'taki varlığını yalnızca petrol ile açıklamak doğru olmaz, ABD burada aynı zamanda İran'ı kontrol altında tutmak için var olduğunu belirtiyor zaten. Bir de Irak bitirilmeliydi çünkü İsrail'in güvenliği her şeyden önemliydi ABD için."

Araştırmacı-yazar Mustafa Kamil ise "İran'ın Irak Politikası" başlıklı sunumunda, İran'ın başından bu yana Irak ve bölgeye yayılmak istediğini ve Irak'ın, İran'a bir kalkan görevi gördüğünü söyledi.

İran'ın daha sonra Irak'a saldırdığını ve Halepçe başta olmak üzere birçok katliama sebep olduğunu belirten Kamil, İran'ın uzun yıllardır çeşitli yollarla Irak'ı kontrol altına almak için çalıştığını anlatarak, uzun yıllardır İran'ın, Irak'ın bölünmesi için çalıştığını ve İran'ın, ABD'nin Irak'ı işgalinde de rolü olduğunu söyledi.

Kamil, İran'ın sadece Irak'ta değil Bahreyn ve Yemen'de de aynı politikayı uyguladığına dikkati çekerek, "Demografik yapıda değişiklik meydana geldi Irak'ta. Göçmenlerin yurtlarına dönmesi engellemeye çalışıldı İran tarafından. Dini kurumlar başta olmak üzere birçok kurum da İran tarafından işgal edildi aslında. El Kaide ve DEAŞ gibi örgütlere müsaade edildi, bölgedeki nüfus yapısının değiştirilmesine sebep olsun diye." değerlendirmesinde bulundu.

- "ABD, Irak'ı işgal ettiğinde İsrail bunu istiyordu"

El-Cezire Araştırma Merkezi'nin kıdemli araştırmacısı Lika el-Mekki ise "Arap Ülkelerinin Irak Politikası" başlıklı sunumunda, Arap ülkelerinin çok farklı çıkarları olduğunu, birbirinden farklı tutumlarının, çıkarlarından kaynaklandığını söyledi.

Mekki şöyle konuştu:

"ABD, Irak'ı işgal ettiğinde İsrail bunu istiyordu. İşgalden sonra herkes daha net bir tablo görmeye başladı. Arap Ligi Irak'ın temsilini engellemeye çalıştı. Ülkeler zaten kendi aralarında anlaşmazlık halindeydi, Irak'ın işgalini görmezden geldiler, hepsi kendi çıkarı ile meşguldü. Ülkelerin tutumuna bakalım. Irak işgal edilirken aslında Mısır da zayıflatılmak istendi. Ürdün ise Irak'tan petrol alıyordu, araları çok iyi olmamasına karşın bazen çok düşük ücretlerle bile aldı. İşgalden sonra bu alım durdu. Suriye, Irak'ta ABD varlığından ötürü bölgede ABD ile komşu olunduğuna vurgu yapıyordu. İran da bu argümanı destekledi. Kuveyt, bölgede yeni bir savaş istemiyordu, Basra'yı bastırarak karışıklığı engellemeye çalışıyordu. Bahreyn olaya mezhepsel açıdan yaklaşıyordu."

<https://www.timeturk.com/irak-in-gelecegi-sempozyumu/haber-1030677>

Kaynak/Source: